

MP6

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR
ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK BÖLÜMÜ

MİMARİ PROJE 6

2024-2025 GÜZ

ESKİDE YENİ : BOR YENİ CAMİİ

Yürütücüler : Dr. Öğr. Üyesi Emel EFE YAVAŞCAN
Dr. Öğr. Üyesi İlknur ACAR ATA

görsel: Gottfried and Paul Böhm -Köln-Camii

MIM3002 MİMARİ PROJE VI

Konu: ESKİDE YENİ İBADET YAPISI: BOR YENİ CAMİ

Dersin Yürütücüleri: Dr. Öğr. Üyesi Emel EFE YAVAŞCAN & Dr. Öğr. Üyesi İlknur ACAR ATA

Dersin Amacı

Kent içinde özellikle sirkülasyonun yoğun olduğu bölgelerdeki kentsel problemleri sosyal, kültürel, tarihsel, işlevsel ve mekânsal bağlamda analiz etmek ve kent ölçeğinde tasarım yapabilmek. Tarihi dokuda yeni yapı tasarım yaklaşımları hakkında bilgi sahibi olmak ve tasarıma girdi olarak bunları katabilmek.

Dersin İçeriği

Kent kültürü, yaşamı ve tarihi çevre bilincinin oluşturulması; kent ölçeğinde, geniş bir çevrenin tasarım girdisi olarak ele alınması; orta ve geniş karmaşıklığa sahip projelerin fonksiyonel ve strüktürel çözümlerinin tasarlanması.

Çalışma Alanı ve Mimari Program

Tarihi çevrede yeni yapı tasarımı bağlamında eskide yeni ibadet yapısı olarak yeni cami tasarımı projenin konusudur. İbadet yapıları tasarlanırken geçmişten esinti ve geçmişin kopya eserleri ön plana çıkmış ve çıkmaktadır. Günümüz koşullarında 2024-2025 yıllarında bir ibadet yapısı nasıl olmalıdır? çalışmanın temel sorusudur. Günümüzde bazı ibadet yapıları hiç kullanılmamakta ya da çok az kullanıcıya sahiptir. Buldukları konumlarda işlev olarak değer gören bu yapılar, toplumda herkes tarafından saygı duyulan simge özellikler taşımaktadırlar. Acaba günümüz koşullarında ibadet yapılarına ne şekilde ihtiyacımız olduğu araştırmanın hedeflerindedir. Projenin çalışma alanı geleneksel yerleşim dokusuna sahip, Bor İlçesi, Belediye Caddesi üzerinde yer almaktadır (Şekil 1). Merkezdeki Zondi Deresinin kuzeyinde 16. Yüzyıl'ın son çeyreğinde inşa edilen Sokullu Mehmet Paşa Hamamını içine alan çalışma alanı ticari bir aksta yer almaktadır (Şekil 1). (Resim 1).

Şekil 1. Çalışma alanı ve çevresi

Çalışma alanının kuzey batısında belediye yer almaktadır. Belediye binasının karşısına 16. Yüzyılda Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi yaptırılmıştır. Külliye; cami, bedesten-arasta, çifte hamam ve mektepten oluşur. Mektep günümüze gelmemiştir. Cami, bedesten ve arastanın üstüne fevkani olarak yapılmış; hamam ise bedestenin güneybatı tarafına yerleştirilmiştir (Resim 1). Hamamın külliye ile beraber inşa edilip edilmediğine dair farklı yorumlar bulunmaktadır. Günümüzde hamam restore edilmiştir. Çalışma alanının kuzey doğusunda yer alan Sokullu Mehmet Paşa Cami külliyesinin önemli yapılarındandır. Çalışma alanı yakınındaki Sokullu Mehmet Paşa Cami oldukça fazla rıhta sahip merdivenlerle ulaşıldığından günümüzde herkese hitap edebilen bir ibadet yapısı değildir (Resim 2). Bor merkezde pek çok tarihi cami bulunmaktadır. Bu camilerin bazılarının kapıları sadece ezan sesinde açılmakta, bazılarının kullanıcıları ise oldukça azdır. Bu atölyenin beklentisi günümüz koşullarında her kullanıcıya hitap edebilecek, böylesine tarihi bir çevrede yeni bir ibadet yapısının tasarımıdır.

Resim 1. Hamam ve çevresi

Resim 2. Sokullu Mehmet Paşa Camii

Çalışma alanı çevresi tarihi çevreyi oluşturmaktadır. Bor merkezde külliye, kilise, cami, geleneksel konutlar vb. yer almaktadır.

Çalışma alanı sınırları içerisinde bulunan tarihi yapıların proje konusu kapsamında koruma ve yaşatma odaklı yeniden kullanımı bu projede ele alınması beklenmektedir. Proje alanında tarihi yapılar yeniden işlevlendirilmek zorundadır.

Tasarımda istenen birimler:

- Cami (İbadet alanı) (400 kişilik)
- Kütüphane (150 kişilik)
- Konferans salonu (200 kişilik)
- Eğitim-seminer odaları (4 adet)
- Sosyal yardımlaşma dernekleri için alanlar
- Kafe ve sosyal alanlar (Tasarıma ve öğrenci konseptine bağlı büyüklükte)
- Abdesthane, Islak hacimler ve temel ihtiyaçlar
- Açık- yarı açık yeşil alan düzenlemeleri
- Açık ve kapalı otopark (minimum toplamda 200 araçlık)
- Konseptte bağlı diğer birimler

Katılım

Öğrencilerin ders saatlerinde tartışmalara, seminerlere ve diğer ders etkinliklerine katılmaları önemlidir. Öğrencilerin dönem sonu değerlendirmelerinin yapılması için, dönem boyunca dersin %80'ine katılarak atölye kritiği almış olmaları gerekir.

Değerlendirme

Ara jüride öğrenciden proje gelişimine ve konsepti ifade etmeye yönelik beklenenler:

- Konsept paftası, Analiz- Sentez Paftası, Vaziyet Planı, Planlar, Kesitler, Maket (Yakın çevreyle birlikte kütle maketi konsepti açıklar şekilde)

Final jürisinde istenen minimum şartlar:

- Sunum paftası, Vaziyet Planı ve 2 silüet, Planlar, 4 Kesit (min),4 Cephe (min), Sistem kesit detayı, Maket, A3 Dosya, 3 boyutlu görseller

Ön Araştırmada İncelenecek Örnek Yapılar

1. Mimar Sinan Camileri,
2. Ankara TBMM Camisi
3. Sancaklar Cami (2013)
4. Buttin Cami (1996),
5. Bursa Eyüp Cami (1996),
6. GOSB Cami (2015)
7. Şakirin Cami (2009),
8. Yeşil Vadi Cami (2010),
9. Derinkuyu Park Cami (1989),
10. Etimesgut Camii (1966),
11. Kınalı Ada Camii (1964),
12. Batıkent Camii (1994),
13. Marmara İlahiyat Camii (2015),
14. Dalokay'ın Kocatepe Camisi için Önerisi/ İslamabad Kral Faysal Camisi
15. Islamic Community Centre and Mosque, Kopenhag
16. Corniche Camisi, Cidde
17. King Khaled Uluslararası Havaalanı Camisi, Riyad
18. Dar al Islam Camisi, Abiquiu, New Mexico, ABD
19. Islamic Cultural Center and Museum of Tolerance by BIG – Bjarke Ingels Group, Tirana, Albania
20. Masjid Permata Qolbu Jakarta, Indonesia
21. The Vanishing Mosque by Rux Design, U.A.E.
22. Halide Edip Adivar Mosque by Manco Architects, Istanbul, Turkey
23. King Abdullah Financial District Mosque by FXFOWLE Architects
24. Köln Merkez Cami

Mimari Proje VI Haftalık İçerik ve Değerlendirme

HAFTA	KONU	İÇERİK	DEĞERLENDİRME
1. hafta	Proje konusu ve eskiz sınavı (+arazi gezisi yapılabilir)	Tanışma, proje konusunun verilmesi, arkasından eskiz sınavının yapılması. (Verilen bir konu atölyede çalışılacaktır. El çizimi teslim yapılacaktır.)	Not verilmez
2. hafta	Eskiz sunumu (+arazi gezisi yapılabilir)	Geçen hafta teslim edilen eskizlerin sunulması. (Kaynak araştırması sunumu ve arsa analizi ödevinin verilmesi)	Uygulama notu (%10)
3. hafta	Kaynak araştırması sunumu ve arazi analizi	Proje konusuyla ilgili örneklerin ve arsa analizlerinin sunulması	Ödev notu (%5)
4. hafta	Atölye kritik	İlk eskizler ve yerleşim kararları (el çizimi)	Atölye notu
5. hafta	Atölye kritik	El çizimi	
6. hafta	Atölye kritik	Yürütücü kararıyla bilgisayar ortamına geçilebilir.	
7. hafta	Atölye kritik	Yürütücü kararıyla bilgisayar ortamına geçilebilir.	
8. hafta	Ara jüri	Konsept/sunum paftası, vaziyet planı, planlar, kesitler (tek çizgi) ve kütle maketi	Ara sınav (%20)
9. hafta	Atölye kritik	Vaziyet planı, planlar, kesitler, maket, 3D	Atölye notu (Toplam 10 atölye) (%25)
10. hafta	Atölye kritik	Vaziyet planı, planlar, kesitler, maket, 3D	
11. hafta	Atölye kritik	Vaziyet planı, planlar, kesitler, maket, 3D	
12. hafta	Atölye kritik	Vaziyet planı, planlar, kesitler, maket, 3D	
13. hafta	Atölye kritik	Vaziyet planı, planlar, kesitler, cepheler, maket, 3D	
14. hafta	Atölye kritik	Vaziyet planı, planlar, kesitler, cepheler, maket, 3D	
15. hafta	Final jürisi	İstenenler jüriden 15 gün önce ilan edilecektir	Genel sınav (% 40)